

Vlaams
Parlement

ingediend op **777** (2015-2016) – Nr. 2
27 juni 2016 (2015-2016)

Advies

van de Raad van State

over het voorstel van decreet

van Axel Ronse, Lode Ceyskens, Lydia Peeters, Wilfried Vandaele,
Ward Kennes en Jan Hofkens

houdende wijziging van diverse decreten
wat de optimalisatie van de organisatie en
de rechtspleging van de dienst van
de Vlaamse Bestuursrechtscolleges betreft

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 59.466/1/3
van 27 juni 2016

over

een voorstel van decreet van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap 'houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de dienst van de Vlaamse bestuurscolleges betreft' (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 777/1)

Op 24 mei 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorstel van decreet van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap ‘houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de dienst van de Vlaamse bestuurscolleges betreft’ (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 777/1).

De hoofdstukken 1, 2 (artikelen 5 tot 16) en 3 tot 6 van het voorstel zijn door de eerste kamer onderzocht op 21 juni 2016. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad, voorzitter, Wouter PAS en Patricia DE SOMERE, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T’KINDT, auditeur.

De hoofdstukken 1 en 2 (artikelen 2 tot 4 en 17) van het voorstel zijn door de derde kamer onderzocht op 14 juni 2016. De kamer was samengesteld uit Jan SMETS, staatsraad, voorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Johan PUT en Bruno PEETERS, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T’KINDT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 27 juni 2016.

*

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORSTEL VAN DECREET

Het om advies voorgelegde voorstel van decreet strekt tot het aanbrengen van een aantal wijzigingen betreffende de organisatie en de bevoegdheid van en de rechtspleging voor de bestuursrechtscolleges bedoeld in het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’.

Een eerste reeks bepalingen betreft de organisatie van de Vlaamse rechtscolleges. Het genoemde decreet wordt vooreerst aangepast teneinde personeelsleden van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges de functies van hoofd van het coördinatiebureau, coördinatiejurist en griffiemedewerker te kunnen laten uitoefenen (artikel 2), en te voorzien in het zitting houden van het eerstgenoemde personeelslid in de algemene vergadering van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, met raadgevende stem en wat betreft de aangelegenheden die onder zijn bevoegdheden vallen (artikel 3). Voorts strekt het voorstel ertoe de Vlaamse Regering te machtigen om nadere regels vast te stellen met betrekking tot het beleidsplan van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de evaluatie van dat beleidsplan in het werkingsverslag (artikel 4). Ten slotte wordt een meer uitgewerkte regeling tot stand gebracht voor de verlenging van de ambtsuitoefening door effectieve bestuursrechters die de leeftijd van zevenenzestig jaar hebben bereikt (artikel 17).

Een tweede reeks bepalingen strekt tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 wat betreft de procedureregels voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandhavingscollege, luidens de toelichting bij het voorstel, “met het oog op een nog meer oplossingsgerichte rechtsbedeling” (artikelen 5 tot 16).

Het betreft onder meer:

- wijzigingen aan de regeling van het rolrecht en de invoering van een rechtsplegingsvergoeding bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 7);
- de invoering van een rolrecht bij het Milieuhandhavingscollege (artikelen 8 en 9);
- de invoering van de voorwaarde van belangenschade bij het inroepen van een middel (artikel 11);
- wijzigingen aan de injunctiebevoegdheid en het invoeren van een substitutiebevoegdheid van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikel 12);

---

¹ Aangezien het om een voorstel van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

- wijzigingen aan de procedure voor toepassing van de dwangsom (artikel 13).

Ten slotte worden een aantal technische aanpassingen aangebracht aan het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid’ (artikelen 18 en 19), en worden de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO) en het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende de omgevingsvergunning’ gewijzigd wat betreft de mogelijkheid voor een bestuurlijke overheid om beroep in te stellen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikelen 20 en 21).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKING

Het decreet van 4 april 2014 bevat bepalingen met betrekking tot de rechtspleging voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges (hoofdstuk 3) en de arresten (hoofdstuk 4), waarbij sommige gemeenschappelijk zijn voor alle drie in artikel 2, 1°, bedoelde Vlaamse bestuursrechtscolleges (telkenmale afdeling 1), en andere specifiek zijn voor één of meer van deze Vlaamse bestuursrechtscolleges (telkenmale de afdelingen 2 tot 4).

Het om advies voorgelegde voorstel van decreet houdt niet steeds consequent rekening met dit opzet. Omwille van de coherentie van de regelgeving moeten de voorgestelde wijzigingen op dit punt worden onderzocht.

Zo verdient het aanbeveling om, naar aanleiding van de voorgestelde opheffing van artikel 33, tweede lid (artikel 10, 1°, van het voorstel), het bestaande artikel 33, derde lid, van het decreet van 4 april 2014, te verplaatsen naar afdeling 2 van hoofdstuk 4 van het decreet (in welk geval ook de verwijzingen naar artikel 33, derde lid, elders in de tekst, moeten worden aangepast), alsook om de opgaven van de kosten bepaald in het bestaande artikel 33, vierde lid, en in het voorgestelde artikel 33, vierde en vijfde lid (artikel 10, 2° en 3°, van het voorstel), onder te brengen in de overeenstemmende afdeling van hoofdstuk 4 van het decreet.

Voorts heeft het voorgestelde artikel 37, § 2, van het decreet van 4 april 2014 enkel betrekking op de Raad voor Vergunningsbetwistingen, zodat de tekst ervan moet worden verplaatst naar afdeling 3 van hoofdstuk 4 van hetzelfde decreet, met de aanpassingen die uit zo een verplaatsing voortvloeien.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Opschrift

Het voorstel betreft in hoofdzaak de organisatie en de rechtspleging van de betrokken Vlaamse bestuursrechtscolleges zelf, en slechts in beperkte mate de organisatie van de Dienst van de Vlaamse bestuursrechtscolleges, die overigens als een aspect van de eerstgenoemde organisatie kan worden beschouwd.

In het opschrift van het voorstel kunnen de woorden “van de dienst” bijgevolg worden weggelaten.

Hoofdstuk 1 – Inleidende bepaling

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 2 – Wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

Artikel 2

Artikel 2 van het voorstel strekt ertoe om in artikel 6 van het decreet van 4 april 2014 ook gewag te maken van onder meer het hoofd van het coördinatiebureau en van de coördinatiejuristen. Die personeelsleden, die samenwerken met de eerste voorzitter van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de voorzitters van die rechtscolleges, bieden zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet “alle nuttige ondersteuning ten behoeve van de eenheid van de rechtspraak van de Vlaamse rechtscolleges” en dragen derhalve bij tot de uitoefening van de rechtsprekende functie. In dit verband kan worden verwezen naar de volgende opmerking uit advies 53.941/AV/3 van 17 oktober 2013 over artikel 6 van het voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 4 april 2014:²

“18. Artikel 6 van het ontwerp bepaalt dat de rol van beheerder, hoofdgriffier, griffier en referendaris wordt opgenomen door personeelsleden van de dienst van de Bestuursrechtscolleges. Die dienst zou volgens de memorie van toelichting worden opgericht bij de Vlaamse administratie, met andere woorden niet als een onderdeel van de Vlaamse bestuursrechtscolleges zelf.

Een dergelijke regeling kan aanleiding geven tot problemen in het licht van artikel 6, lid 1, van het EVRM, met name wat de noodzakelijke onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Vlaamse bestuursrechtscolleges betreft. Het rekruteren van beheerders, hoofdgriffiers, griffiers en referendarissen uit de Vlaamse administratie tast de objectieve onpartijdigheid aan van de Vlaamse bestuursrechtscolleges waarin de betrokkenen worden tewerkgesteld. Het optreden van een personeelslid van de Vlaamse administratie in dergelijke functies kan bij de rechtzoekende immers twijfels doen ontstaan aangaande de onpartijdigheid van het betrokken Vlaamse bestuursrechtcollege, nu dat rechtcollege uitspraak doet over beslissingen van de Vlaamse overheid die in vele gevallen worden voorbereid en uitgewerkt door de Vlaamse administratie. Daar komt dan nog bij dat sommige van de betrokkenen worden ingezet voor belangrijke taken zoals bemiddeling (voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen – zie artikel 40 van het ontwerp), het onderzoek van de dossiers en het voorbereiden van arresten (zie de memorie van toelichting bij artikel 6 van het ontwerp).³ Zowel ten aanzien van referendarissen als ten aanzien van griffiers hebben het Grondwettelijk Hof en de afdeling Wetgeving van de

---

² *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2383/1, 178-179.

³ *Voetnoot 17 van het geciteerde advies*: Vergelijk adv.RvS 44.837/1/AV van 23 september 2008 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 27 maart 2009 ‘tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunnings- en handavingsbeleid’, *Parl.St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2011/1, (925) 955-956.

Raad van State al gewezen op het nauwe samenwerkingsverband met de zetelende magistraten, hetgeen met zich brengt dat zij net als deze magistraten over de vereiste onafhankelijkheid en onpartijdigheid moeten beschikken.⁴ Die vereisten moeten ook in de ontworpen regeling op een afdoende wijze worden gewaarborgd.

Indien de stellers van het ontwerp ervoor kiezen om beheerders, hoofdgriffiers, griffiers en referendarissen te rekruteren uit de Vlaamse administratie, veeleer dan ze onder te brengen in een eigen personeelsformatie van de onderscheiden Vlaamse bestuursrechtscolleges, hetgeen nochtans uit het oogpunt van de objectieve onpartijdigheid van die rechtscolleges meer aangewezen zou zijn, moet het ontwerp alleszins worden aangevuld met bepalingen die belangenconflicten tussen de vroegere functies van de betrokken personeelsleden en hun nieuwe functie bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges op een effectieve wijze uitsluiten. De cumulatie van een deeltijdse functie bij een Vlaams bestuursrechtcollege en een andere deeltijdse functie bij een Vlaamse overheid moet worden uitgesloten. Tevens moet voor de betrokkenen een afzonderlijk tuchtrechtelijk statuut worden uitgewerkt, waarbij eventuele tuchtrechtelijke feiten niet door de tuchtrechtelijke organen van de Vlaamse administratie, maar door de organen van de Vlaamse bestuursrechtscolleges worden beoordeeld. Daarvoor kan desgevallend worden aangesloten op hetgeen thans reeds in de artikelen 56 tot 60 van het ontwerp wordt bepaald ten aanzien van de eerste voorzitter en de bestuursrechters.”

Aan deze opmerking is slechts gedeeltelijk gevolg gegeven door de toevoeging van het tweede en het derde lid van het genoemde artikel 6. De indieners van het voorstel dienen opnieuw te onderzoeken of het voorstel op dit vlak niet moet worden aangepast.

Artikel 4

De in het voorgestelde elfde lid van artikel 9 van het decreet van 4 april 2014 vervatte machtiging aan de Vlaamse Regering om nadere regels vast te stellen met betrekking tot

---

⁴ *Voetnoot 18 van het geciteerde advies*: Zie adv.RvS 34.815/2 van 6 februari 2003 over een voorontwerp van wet ‘tot herziening van de loopbanen en de bezoldiging van de personeelsleden van de griffies en de secretariaten van de parketten’ (niet bekendgemaakt): “Die bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek bieden een juridisch kader voor het ambt van referendaris bij het Hof van Cassatie dat getuigt van de wil om enige onafhankelijkheid ten opzichte van de uitvoerende macht te waarborgen en de onafhankelijkheid van het Hof van Cassatie zelf niet in gevaar te brengen. (...) De taak van de referendarissen van de hoven van beroep en de rechtbanken van eerste aanleg en van de parketjuristen vertoont bepaalde punten van overeenkomst met die van de referendarissen bij het Hof van Cassatie. Deze personen zijn onder het rechtstreekse gezag van een magistraat geplaatst, zodat ze zijn medewerkers zijn. (...) Deze bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek tonen aan dat het opzet erin bestond een specifiek juridisch kader uit te werken dat in een bepaalde mate onafhankelijk was van de uitvoerende macht.” Zie ook adv.RvS 35.472/1 van 12 juni 2003 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 30 juli 2003 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel’: “De referendarissen bij het Hof van Cassatie, de referendarissen bij de hoven van beroep en de rechtbanken van eerste aanleg en de parketmagistraten [lees: parketjuristen] staan derhalve de magistraten waaraan ze zijn toegevoegd op een rechtstreekse wijze bij in de uitoefening van hun gerechtelijke functies en de elementen van hun rechtspositie die wettelijk zijn geregeld, zijn identiek of vertonen gelijkenissen met die van de magistraten. Zulke personeelsleden dienen eerder te worden geassimileerd met ‘de magistraten en de griffiers van de Rechterlijke orde’.” Zie ook GwH 16 december 1998, nr. 138/98, B.4.2-B.4.5: “Het is uit hoofde van zijn medewerking aan de uitoefening van de rechterlijke macht dat de griffier, die naast en met de rechter publiek optreedt, in de ogen van het publiek onafhankelijkheid en onpartijdigheid dient uit te stralen. (...) Ten slotte zijn de magistraten en de griffiers van de rechterlijke orde aan eenzelfde stelsel van onverenigbaarheden onderworpen, wat onder meer inhoudt dat beide ambten onverenigbaar zijn met de uitoefening van een bij verkiezing verleend openbaar mandaat, waardoor de wetgever de neutraliteit en de objectiviteit heeft willen waarborgen van de personen die aan de uitoefening van de gerechtelijke ambten deelnemen.”

het beleidsplan van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de evaluatie van dat beleidsplan in het werkingsverslag, wordt beter ingevoegd tussen het zesde en het zevende lid van dat artikel, dat is na de twee leden die betrekking hebben op dat beleidsplan of werkingsverslag.

Artikel 6

De voorgestelde wijziging van artikel 20, derde lid, van het decreet van 4 april 2014 kan de indruk wekken dat een uitzondering wordt gemaakt op de machtiging aan de Vlaamse Regering om voor de procedure tot tussenkomst de vervaltermijnen te bepalen, veeleer dan op de door de decreetgever vastgestelde minimumduur van die termijnen. Het verdient aanbeveling de voorgestelde wijziging te herformuleren.

Artikel 7

1. In het voorgestelde artikel 21, § 6, eerste en derde lid, van het decreet van 4 april 2014 (artikel 7, 4°, van het voorstel) moeten de woorden “of het arrest” wellicht worden weggelaten.

2. Met betrekking tot het rolrecht dat is verschuldigd bij een vordering tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid bepaalt het voorgestelde artikel 21, § 6, derde lid, van het decreet van 4 april 2014 dat de proceshandeling waarop de kwijting betrekking heeft, niet ontvankelijk is “[a]ls de rekening van het fonds voor de dienst van de Bestuursrechtscolleges niet binnen een termijn van acht dagen te rekenen vanaf de dag na de betekening van de beschikking (...) tot bepaling van de rechtsdag is gecrediteerd met een overschrijving of een storting”.

Blijkens de toelichting bij het voorstel “(...) wordt de regeling voor het rolrecht bij vorderingen tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid (...) aangepast en afgestemd op de regeling bij de Raad van State, en wordt aldus “[h]et rolrecht niet langer in debet begroot, maar (...) opgevraagd bij de oproeping voor de zitting waarop de vordering zal worden behandeld”. Het voorgestelde artikel 21, § 6, tweede lid, van het decreet van 4 april 2014 stemt inhoudelijk inderdaad overeen met artikel 71, derde lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ (hierna: het Regentsbesluit), zoals hersteld bij het koninklijk besluit van 30 januari 2014, luidens hetwelk, wanneer een vordering tot schorsing of tot het bevelen van voorlopige maatregelen volgens de procedure van de uiterst dringende noodzakelijkheid is ingesteld, het bewijs dat een overschrijvingsopdracht is gegeven of dat een storting is uitgevoerd, op de terechtzitting wordt overgelegd.

2.1. De indieners van het voorstel hebben klaarblijkelijk geen rekening gehouden met de vernietiging door de algemene vergadering van de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, bij arrest nr. 233.609 van 26 januari 2016, van de woorden “binnen een termijn van acht dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het overschrijvingsformulier” in artikel 71, vierde lid, van het Regentsbesluit, op grond van volgende motieven:

“40. Een termijn van acht volle dagen of ‘kalenderdagen’ om de bij de FOD Financiën geopende bankrekening te ‘crediteren’, is al net zo kort voor de verzoekende en de tussenkomende partijen die geen openbare besturen zijn. Die termijn vereist tijdens de procedure een bijzonder actief optreden vanwege de betrokken partij, wanneer rekening wordt gehouden met de tijd die het uitvoeren van een overschrijving kan vergen gelet op de artikelen VII.39 en VII.44, § 1, van het Wetboek van economisch recht (waarbij een verzoeker weet wanneer hij de betalingsopdracht heeft gegeven, maar geen volledige controle heeft over de overschrijvingstermijn die zijn bankinstelling hanteert), met de weekends en de feestdagen of nog met de eventualiteit dat de verzoeker niet thuis is wanneer de post met het door de hoofdgriffier verstrekte overschrijvingsformulier waarop de voor de zaak kenmerkende gestructureerde mededeling is vermeld, bezorgd wordt.

Met uitzondering van de versnelde procedures bij uiterst dringende noodzakelijkheid, met betrekking tot welke de Koning heeft bepaald dat de terechtzitting kan plaatsvinden vóór het verstrijken van de voornoemde termijn van acht dagen, maar in welk geval het bewijs van het uitschrijven van een betalingsopdracht ter terechtzitting neergelegd moet worden, volstaat een eenvoudige stortingsopdracht niet. De rekening van de FOD Financiën moet gecrediteerd zijn, zo niet wordt de proceshandeling als niet verricht beschouwd, zonder mogelijkheid tot regularisatie.

De termijn waarbinnen de rechten worden betaald, is bijgevolg bepalend voor de adiëring van de Raad van State en dus de toegang tot de rechter.

41. De goede rechtsbedeling en de rechtszekerheid waarvan hierboven sprake is, vormen geen of geen afdoende rechtvaardiging voor het feit dat aan de rechtzoekende, die niet de mogelijkheid heeft de rolrechten vooraf te betalen, een termijn van nauwelijks acht dagen wordt toegekend om het vereiste te vervullen terwijl hij enerzijds geen vat heeft op de verzendingsdatum van een schrijven waarvan de ontvangst nochtans bepaalt op welk tijdstip deze termijn ingaat, en geen controle heeft over de tijd die zijn bankinstelling erover doet om zijn betalingsopdracht uit te voeren en het vereiste bedrag op de rekening van de begunstigde over te schrijven, en terwijl anderzijds de correcte verrichting van de proceshandeling in kwestie niet afhangt van de door de rechtzoekende gegeven betalingsopdracht, maar van de vraag of de begunstigde rekening binnen deze acht dagen gecrediteerd is, en terwijl, ten slotte, indien de betaling niet binnen de vereiste termijn is verricht, de proceshandeling waarvoor het recht verschuldigd is, onherroepelijk als niet verricht wordt beschouwd, wat afbreuk doet aan de essentie zelf van het recht op toegang tot het hoge rechtscollege dat de Raad van State is.”

2.2 In het licht van deze overwegingen stuit de korte betalingstermijn zonder regularisatiemogelijkheid bepaald in het voorgestelde artikel 21, § 6, derde lid, van het decreet van 4 april 2014 op dezelfde wettigheidsbezwaren.

Bovendien dienen de stellers van het voorstel te onderzoeken of de voorgestelde tekst wel strookt met de in de toelichting weergegeven bedoeling. De bepaling stemt immers inhoudelijk overeen met voormeld artikel 71, vierde lid, van het Regentsbesluit dat, zoals ook blijkt uit voornoemd arrest nr. 233.609 (randnr. 40), van toepassing is op elke proceshandeling waarvoor een rolrecht is verschuldigd, “met uitzondering van de versnelde procedures bij uiterst dringende noodzakelijkheid (...) in welk geval het bewijs van het uitschrijven van een betalingsopdracht ter terechtzitting neergelegd moet worden”. Indien het de bedoeling is van de indieners van het voorstel om het rolrecht dat verschuldigd is in het kader van een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid af te stemmen op de regeling zoals die geldt bij de Raad van State, dan volstaat het bewijs van een betalingsopdracht ter terechtzitting.

3. Voorts wordt in de toelichting gesteld dat de betaling van het rolrecht zowel voor de verzoekende als voor de tussenkomenende partijen is uitgewerkt als een ontvankelijkheidsvereiste, net zoals dit in het kader van de vordering tot vernietiging en de gewone vordering tot schorsing het geval is, en worden tevens bijkomende sancties bepaald voor het geval het rolrecht niet wordt betaald.

3.1. In het voorgestelde artikel 21, § 6, vijfde lid, van het decreet van 4 april 2014 wordt enkel ten aanzien van de tussenkomenende partij die het rolrecht niet tijdig heeft betaald, gesteld dat zij geen voortzetting van de rechtspleging kan vragen.

Voor het verschil in behandeling dat hieruit zou kunnen voortvloeien in vergelijking met de verzoekende partij in dezelfde situatie moet, in het licht van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie gewaarborgd door de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, een redelijke verantwoording bestaan en het mag de rechten van de tussenkomenende partij niet op een onevenredige wijze beperken. De indieners van het voorstel dienen een dergelijke redelijke verantwoording te verstrekken in de toelichting.

3.2. Het voorgestelde artikel 21, § 6, zesde lid, van het decreet van 4 april 2014 bepaalt dat de niet-tijdige betaling (van het rolrecht) niet kan worden geregulariseerd.

Deze sanctie kan, gelet op het daarvoor geldende algemeen rechtsbeginsel, niet worden toegepast in geval van overmacht of van onoverwinnelijke dwaling, tenzij uitdrukkelijk of stilzwijgend van dat beginsel wordt afgeweken.⁵ Uit de toelichting kan worden opgemaakt dat dit laatste niet de bedoeling is. De indieners van het voorstel zouden die hypothese van overmacht of van onoverwinnelijke dwaling uitdrukkelijk kunnen regelen.

Artikelen 7 en 9

In het licht van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens inzake het recht op toegang tot een rechter⁶ verdient het aanbeveling om de voorgestelde artikelen 21, § 5, eerste lid, en 31/1, § 4, van het decreet van 4 april 2014 (artikelen 7, 3°, en 9 van het voorstel) aan te vullen met een bepaling houdende de verplichting voor de griffier om in het schrijven waarvan sprake de sanctie te vermelden die is verbonden aan de niet-tijdige betaling van het verschuldigde rolrecht.

Artikelen 7, 14 en 15

Omwille van de eenvormigheid in de regelgeving schrijve men in het voorgestelde artikel 21, § 5, eerste lid (artikel 7, 3°, van het voorstel), artikel 40, §§ 1, 2, 7, 8 en 9 (artikel 14 van het voorstel), en artikel 41, zesde lid (artikel 15, 3°, van het voorstel) “vernietiging” in plaats van “nietigverklaring”.

---

⁵ GwH 24 april 2008, nr. 72/2008, B.10.4.

⁶ Waarnaar wordt verwezen in de toelichting bij de artikelen 8 en 9 van het voorstel, p. 6 en 7.

Artikel 9

1. In de inleidende zin van artikel 9 van het voorstel schrijve men “artikel 8” in plaats van “artikel 7”.
2. Gelet op de verwijzing naar “de beveiligde zending” in het daaropvolgende lid, moet in de voorgestelde artikelen 31/1, § 2, derde lid, en 31/1, § 4, eerste lid, van het decreet van 4 april 2014 telkenmale melding worden gemaakt van een dergelijke zending.
3. Het voorgestelde artikel 31/1, § 4, vierde lid, van het decreet van 4 april 2014 bepaalt dat de niet-tijdige betaling (van het rolrecht) niet kan worden geregulariseerd, naar analogie met het voorgestelde artikel 21, § 6, zesde lid, van het decreet van 4 april 2014 (artikel 7 van het voorstel).

Zoals opgemerkt *sub* 3.2 bij artikel 7 zouden de indieners van het voorstel de hypothese van overmacht of van onoverwinnelijke dwaling uitdrukkelijk kunnen regelen.

Artikel 11

1. Omwille van de duidelijkheid van de regelgeving verdient het aanbeveling het voorgestelde artikel 35, tweede lid, van het decreet van 4 april 2014 te herformuleren als volgt:

“In zijn arrest beslecht een Vlaams bestuursrechtcollege als vermeld in artikel 2, 1°, a) en b), alle aangevoerde middelen waarvan het oordeelt dat de beoordeling nuttig kan zijn in geval van een nieuwe beslissing of een andere handeling van het bestuur.”

2. Luidens de toelichting doet het algemeen beginsel dat de verzoekende partij belang moet hebben bij het aangevoerde middel geen afbreuk aan de mogelijkheid van het betrokken bestuursrechtcollege om ambtshalve middelen op te werpen en aan het principe dat de verzoekende partij geen belang moet aantonen bij de schending van regels die de openbare orde aanbelangen.

Indien zulks inderdaad de bedoeling is van de indieners van het voorstel, moet de tekst in die zin worden gepreciseerd.

Artikel 12

In het voorgestelde artikel 37, § 1, derde lid, van het decreet van 4 april 2014 wordt bepaald dat de ordetermijn waarbinnen de door het Vlaams bestuursrechtcollege bevolen nieuwe beslissing of een andere handeling moet worden genomen, wordt geschorst zolang een cassatieberoep, gericht tegen het arrest van het Vlaams bestuursrechtcollege dat dit bevel bevat, aanhangig is bij de Raad van State. Op die manier kan, luidens de toelichting, “worden voorkomen dat de verwerende partij (...) een beslissing neemt waarvan de grondslag mogelijk later kan vervallen door een potentiële vernietiging van het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen”.

Om dit oogmerk ten volle te bereiken, verdient het aanbeveling het voorgestelde artikel 37, § 1, derde lid, in die zin te herformuleren dat de ordetermijn niet alleen wordt geschorst zolang een cassatieberoep aanhangig is, maar ook zolang de termijn om een dergelijk beroep in te stellen nog niet is verstreken.

Artikel 13

Luidens de toelichting wordt artikel 38, § 1, van het decreet van 4 april 2014 in die zin gewijzigd dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen of het Milieuhandavingscollege reeds in het vernietigingsarrest een dwangsom kan opleggen met het oog op de naleving van een bevel dat eveneens in dit arrest wordt gegeven. Door de vervanging van de bestaande eerste paragraaf van artikel 38 door de voorgestelde paragraaf, komt de mogelijkheid tot het opleggen van een preventieve dwangsom, die dus vooraf wordt gevorderd, evenwel in de plaats van een curatieve dwangsom, die slechts na aanmaning en ten vroegste drie maanden na de kennisgeving van het arrest kan worden gevorderd.

Er moet worden nagegaan of dit werkelijk de bedoeling is van de indieners van het voorstel, dan wel of het integendeel de bedoeling is om een preventieve dwangsom in te voeren naast de reeds bestaande curatieve dwangsom. Het is immers niet denkbeeldig dat de omstandigheden die kunnen verantwoorden dat een dwangsom wordt opgelegd of de waarschijnlijkheid dat zij zich zullen voordoen, niet kunnen worden aangetoond of niet voldoende aannemelijk kunnen worden gemaakt vooraleer een vernietigingsarrest wordt uitgesproken, maar wel reëel blijken te zijn na de uitspraak van dat arrest.

Artikel 14

1. Aan het begin van het voorgestelde artikel 40, § 2, en artikel 40, § 4, eerste lid, van het decreet van 4 april 2014, schrijve men, zoals bij aanvang van het voorgestelde artikel 40, § 1, de woorden “Met behoud van” in plaats van “Onverminderd”.⁷

2. Het voorgestelde artikel 40, § 2, tweede lid, en §§ 3, 4 en 9 tot 11, van het decreet van 4 april 2014 betreft niet zozeer de schorsingsarresten als wel het verloop van de rechtsplegingen die daartoe kunnen leiden. Die bepalingen worden dan ook beter ondergebracht in afdeling 3 van hoofdstuk 3 van het decreet, gepaard met de aanpassingen die uit zo een verplaatsing voortvloeien.

---

⁷ Zie *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbevelingen nrs. 3.2, a), en 3.6, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consstat.be); omzendbrief VR/2014/4 van 9 mei 2014 ‘betreffende de wetgevingstechniek’, aanwijzing 7.

Artikel 15

Gezien de binding tussen de vordering tot schorsing, al dan niet wegens uiterst dringende noodzakelijkheid, en de vordering tot voorlopige maatregelen, vereist de onderlinge samenhang van de artikelen 40 en 41 van het decreet van 4 april 2014 dat in het voorgestelde artikel 41, eerste lid (artikel 15, 1°, van het voorstel) ook wordt verwezen naar het voorgestelde artikel 40, § 5.⁸

Artikel 16

Voor zover wordt beoogd dat ook bestuursrechters nog steeds door de Raad voor Vergunningsbetwistingen kunnen worden aangewezen als bemiddelaar, moet de voorgestelde wijziging aan artikel 42, § 2, tweede lid, van het decreet van 4 april 2014 (artikel 16, 1°, van het voorstel) worden aangepast, aangezien bestuursrechters geen personeelsleden zijn van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Artikel 17

De indieners van het voorstel dienen na te gaan of de voorgestelde bepalingen die zijn opgenomen in artikel 17 van het voorstel, niet dienen te worden aangevuld met bepalingen over de inhoud van het gemotiveerde advies van de eerste voorzitter van de Vlaamse bestuursrechtscolleges over het verzoek tot machtiging tot ambtsuitoefening door een effectieve bestuursrechter na de leeftijd van zeventenzestig jaar of over de verlenging ervan en over het gevolg dat kan worden verbonden aan een overschrijding van de termijn om dat advies aan de Vlaamse Regering te bezorgen.⁹

Hoofdstuk 3 – Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Bij dit hoofdstuk zijn geen opmerkingen te maken.

Hoofdstuk 4 – Wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Artikel 20

1. In de inleidende zin van artikel 20 van het voorstel moet melding worden gemaakt van de geldende eerdere wijzigingen van artikel 4.8.11, § 1, VCRO of minstens van de laatste van die wijzigingen.

---

⁸ Zie de verwijzing naar artikel 40, § 1, tweede lid, in het thans geldende artikel 41, eerste lid, van het decreet van 4 april 2014. Vgl. artikel 17, § 1, eerste lid, en § 2, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

⁹ Vgl. artikel 383ter, § 2, vijfde en zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

2. Luidens het voorgestelde artikel 4.8.11, § 1, derde lid, VCRO wordt “[e]n bij het dossier betrokken vergunningverlenende [lees: vergunningverlenend] bestuursorgaan, dat nagelaten heeft een uitdrukkelijke beslissing te nemen in eerste administratieve aanleg of in de beroepsprocedure, (...) geacht te hebben verzaakt aan zijn recht om zich tot de Raad voor Vergunningsbetwistingen te wenden, behoudens overmacht.”

2.1. Aangezien in de administratieve beroepsprocedure enkel een uitdrukkelijke of stilzwijgende beslissing kan worden genomen door het orgaan van actief bestuur waarbij het georganiseerd administratief beroep wordt ingesteld,¹⁰ en dit bestuursorgaan zich niet tegen zijn eigen beslissing tot de Raad voor Vergunningsbetwistingen kan wenden, moeten in de voorgestelde tekst de woorden “of in de beroepsprocedure” worden weggelaten.

2.2. In de toelichting wordt voor “de gevallen van overmacht” waarin het vergunningverlenend bestuur alsnog beroep kan instellen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, verwezen naar “bijvoorbeeld (...) wanneer het bestuur in de onmogelijkheid verkeert een tijdige beslissing te nemen door het laattijdig ontvangen van een advies of het uitblijven van noodzakelijke aanvullende documenten”, althans “[i]n beperkte gevallen” waarin het “niet aangewezen” lijkt om aan een niet tijdig binnengekomen verplicht advies voorbij te gaan, zoals bij “een brandweeraadvies bij een meergezinswoning, een OE-advies bij een dossier waarbij de erfgoedwaarde door verregaande voorstellen aan het beschermd erfgoed zelf sterk onder druk dreigt te komen enzovoort”.

Door in het voorgestelde artikel 4.8.11, § 1, VCRO te verwijzen naar het begrip “overmacht”, wordt aangeknoopt bij de klassieke rechtspraak van het Hof van Cassatie en de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, hieromtrent.¹¹ Indien de stellers van het voorstel ook in andere gevallen, zoals in de in de toelichting vermelde hypothesen, in de afwijking van de verzaking vastgelegd in het voorgestelde artikel willen voorzien, moet dit uitdrukkelijk in de voorgestelde tekst worden bepaald.

Hoofdstuk 5 – Wijzigingen aan het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

Artikel 21

1. Om de reden vermeld *sub* 2.1 bij artikel 20, moeten ook in de voorgestelde tekst van artikel 105, § 2, derde lid, van het decreet van 25 april 2014 de woorden “of in de beroepsprocedure” worden weggelaten.

---

¹⁰ Zie de artikelen 4.7.21, § 1, *in fine*, en 4.7.23, § 2, VCRO.

¹¹ Zie onder meer Cass. 15 februari 1951, *Pas.* 1951, I, 388; Cass. 9 december 1976, *Arr.Cass.* 1977, 404; Cass. 29 november 1984, *Arr.Cass.* 1984-85, 446; Cass. 17 januari 1990, *Arr.Cass.* 1989-90, 650; Cass. 15 juni 1995, *Arr.Cass.* 1995, 613; RvS 15 maart 2011, nr. 212.044.

2. Opmerking 2.2 bij artikel 20 geldt eveneens voor het voorgestelde artikel 105, § 2, derde lid, van het decreet van 25 april 2014.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Wilfried VAN VAERENBERGH

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jan SMETS